

Pleidooi voor Begeleidend Ontwikkelingsbeheer voor Plattelandsbeleid in het kader van Europees Landbouwbeleid

Het Probleem : Een Systeemconflict

Overal in Europa werken dorpen en plattelandsgemeenschappen aan initiatieven op het gebied van energie, zorg, landbouw en gemeenschapsleven.

Zij geven vorm aan wat het Europese plattelands- en transitiebeleid beoogt: economische kansen, veerkracht, verduurzaming e.d., maar ook leren, samenwerking, participatie en lokale verantwoordelijkheid.

Helaas worden deze initiatieven uitgevoerd binnen systemen die zijn ontworpen voor het Europese *inkomensbeleid* met de daarbij behorende ICT-platforms, uniforme formulieren en controleprocedures, gericht op waarheidsgetrouwheid, naleving van de voorschriften en gelijkheid voor de wet.

Dat heeft leren veranderd in verantwoorden en participatie in afvinken.
Een bottom-up ambitie raakt zo gevangen in een top-down mechanisme.

De Oorzaak : Eén logica voor twee werelden

Ontwikkelingsbeleid vraagt om een andere uitvoeringslogica dan inkomensbeleid.

Waar inkomensbeleid gebaseerd is op gelijke behandeling, bewijsvoering en standaardisatie, vraagt ontwikkelingsbeleid daarenboven om durf, ruimte voor experimenten, aanpassing en lerend handelen

Omdat Europa binnen zijn Landbouwbeleid nooit een eigen systeem voor ontwikkeling heeft ingericht, worden de fondsen in kwestie ingezet binnen de reflexen van het inkomensbeleid. Digitalisering heeft dit verschil nog vergroot. De kloof tussen regels en werkelijkheid is alleen maar dieper geworden!

De Oplossing : Een eigen architectuur voor ontwikkeling

Als de EU haar plattelandstransitie serieus neemt, zou zij kunnen overwegen binnen haar landbouwbeleid een eigen beheersarchitectuur voor ontwikkelingsbeleid op te bouwen. Eén die ook ruimte biedt aan leren, proportionele controle en stapsgewijze verantwoording. Digitale systemen en algoritmes kunnen daarin de dialoog ondersteunen en zeker niet vervangen.

Dit vraagt om een cultuurontwikkeling die mogelijk jaren vergt en vastberadenheid en volharding vraagt van de betrokken bestuurders en managers. Maar zonder een helder startsignaal blijven we steken in een afvinkcultuur.

Waar beheer ten dienste staat van ontwikkeling, vernieuwt Europa zichzelf.
Waar ontwikkeling ten dienste staat van afvinkbeheer, sterft zij langzaam uit.